

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Cimkórság.

Hát bizony ez furesa nyavalya! Gyógyítani minálunk magyaroknál — ahol már tekintetes uraknak születünk, mert hisz apánk nem gatyában, hanem pantallóban jár — rendkívül bajos. A nagyságos urfi, a nagyságos kisasszony kijár már a bakakáplárból lett házmester kis fiának s az utolsó zsebárús kis leányának, aki urhölgyektől levetett bóbítás kalapokat s molyette selyemviganókat hord. Hiába ilyen az élet folyása Magyarországon, ahol még a sátoros cigány is jól tudja, hogy a nagyságos vagy pláne méltóságos titulusért szívesen megnézik „rókatáncát“ és „cigánykereket“ s önelégülten nyulnak zsebükbe a morénák kidukáló piculáért.

Bár csak más téren is (pl. iparunk, kereskedelmünk előmozdításán) kapaszkodnánk a haladás létrafokán úgy, mint a cimkórság kétes értékű hágsóin. De hát mi, miként a Phaedrus-féle buta holló, örömezt felülünk, sőt áldozunk a ravasz rókák hizelgéseinek, mert becses személyünket a bennünket jogosan meg nem illető titulusokkal dekorálják és így könnyen lépre csalnak akár a

gimpliket. És ez a nyavalya már a köznépben is dühöng. Ma már a valamire való háznál szolgáló szobacicusnak ha nem adod meg a kisasszony vagy nagysád címet, bizony kinéz a házból, mert hát ez a szobacicus olyan díszes kalapot hord, mint a gazdánéja, olyan búbos előre tolt kontyot finom hajtüffel visel, mint a háziasszonya. Nem csoda, ha az idegen aztán olyan szívjósággal nyom pusztít a glicerinnel selyempuhává varázsolt szobacicus kacsójára, hogy csakugy cuppan, persze őt vélvén a háziasszonynak.

Menj a piacra, ott a „kend“, tősgyökeres magyar szó a parasztknál, már az elavult szavak mohos kamarájába került; hanem helyette az aszszonyság, a teinsasszony járja. Az iparosoknál és a kereskedőknél már rendkívül lealázó volna, ha pl. mesterasszonynak vagy kereskedőasszonynak merné titulálni az ember. Bizony a szabóné már nagysádnak szólítja a vargánét s jaj volna, ha nem így volna, mert a nagyolló és a dikics bizonyára párbajfegyverré válnék a nagysámnék kezeiben.

Ez az amerikanizmus — joggal nevezhetjük annak, mert az egyenlőség főleg a ruhában szörnyen dühöng, ha nem is finomságra, de formára, mert hiszen a szurtos oláh vagy rusnyák és a klumpás sváb atyafi már nem bocskorban s zsiritatta s kalapnak csufolt monstrumban s nem fapapucsban, hanem kemény kalapban, fűzős cipőben s fekete nyakkendővel tér vissza a pátriájába Amerikából — ez az amerikanizmus — mondom — már áthatotta az álszocializmus botor tanaival szaturált legutolsó napszámos agyvelejét is.

Többször hallottam, hogy a napszámos indignálódva utasította vissza, amikor napszámosnak címezték, mondván: „Én nem vagyok napszámos, sem paraszt, hanem polgár s magának polgártársa!“ És mert az egyik, akinek valamivel több a keresete, vagy egy-néhány koronával több a fizetése, már fennhordja az orrát, ez a nagyképűsködés okozza magában a társadalomban is azt a hideg, feszült viszonyt, amely szülője az átkos torzsalkodásnak, veszekedésnek, amely napirenden van főleg a kisebb, pletykahajhászó város-

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Gitta és Lajos.

Irta: Lux Terka.

- Ni, ni! Jó napot, Lajos!
- Jó napot, Gitta!
- Hisz én azt hittem, hogy . . .
- Jól hitte, nem voltam idehaza. Két napja érkeztem, lenn voltam a Rivierán.
- Meleg van ott?
- Nekem nem volt.
- Miért nem megy Afrikába?
- Voltam.
- Ott is fázott?
- Mindenütt fázom, Gitta.

A leány ránézett és egy sóhajtást elnyomva, leült a kanapéra a fiatal ember mellé.

Délután két és három óra között volt az idő s rajtuk és a teremszolgákon kívül egy lélek sem volt az egész műcsarnokban. Az idő különben is ködös volt, bizonytalan félvilágosság ülte meg a képeket s valami lilásan vörös, a bimbózó orgonavirágához hasonló színeket vetett rájuk a termék üveg-teteje.

A leány kis fekete kabátját kigombolva, szomorúan babrált a keztyűje gombjával és hallgattak mind a ketten.

Dus, fekete haja, nagy tengerzöld szemű leány volt, finom élezett profillal, de arcának bőre kissé hervadt és petyhüdtnek látszott s bár most egy makulányi festék sem volt az egész arcán, mégis látszott rajta, hogy olyan arc, mely kendőzéshez van szokva.

A fiatal ember, egy huszonhat huszonhét év körüli, szőke, szép betegesen sápadt fiú, gyöngéd tekintettel nézegette a leányt, aki érezte ezt a tekintetet, de nem merte felemelni a szemét. S halgattak.

Végre a fiatal ember megszólalt:
— Gyakran jön ide, Gitta?
— Minden kiállítás-kor eljövök egy párszor.

— S mindig ebben az időben jön?
— Igen. — felelte leány.
A fiatal ember érdeklődve nyújtotta előre a fejét és zavartan nézett a leány arcába.

— De hisz ez, Gitta, ez az idő . . .
A leány elértette, mit akar mondani és egy szomorú, futó mosollyal tette hozzá:

— Igen, ez az idő nem a mi időnk, de én nem is azért járok ide. Csak nem is gondol olyan közönséges teremtsének, hogy ide, a művészek közé is elhozzam a . . . a . . .

— Ne mondja ki, Gitta, — szólott a fiatal ember gyöngéden s megfogta a leány kezét.

— Miért ne? — mondta a leány szo-

moru mosollyal. Igen, de nem hozom el a bűnömet. Ez az egy óra, amit itt egyedül ebben az egyszerű öltözetben, ki nem festett arccal töltök el, ez az én purgatoriumom, ez az én lelki és testi tisztulásom. Lássá, így vagyok a könyvekkel és a színházzal is. Ha a bűnömet viszem piacra a színházakba, kifestve, feltűnő, elegáns toilletben megyek el az érzéki, izgató darabokhoz, de ha a lelkenek szüksége van a maga tiszta, gyönyörű táplálékára, bekötöm a fejemet, köntényt kötök magam elé és a karzatra megyek fel.

A fiatal ember izgatottan, kipirult arccal nézett a leányra, azután hátravetette magát a kanapén és lehunyta a szemét. Megint nem szóltak egy darabig.

— Szép ez a francia kép itt — szólalt meg egy idő múlva csendesen a leány — ez az őszi verőfényben hulló levelek között ülő, szomorú női alak. Magának is tetszik, Lajos?

— Nagyon — sugta a fiatalember s egy perccel később még halkabban tette hozzá: mintha csak az édesanyját látnám.

A leány szinte belesapadt a boldogságba, hogy ez a hallgatag, különös és finom lelkű ember az anyját említette előtte, de nem mert szólni, csak nagy, zöld szemével szinte kintő epedéssel nézett a fiatalemberre és szívdobogva leste, hogy az anyjáról, bi-

kákban, ahol egyeseknek a mások portáján is — habár hivatlanul — seperiők kell.

Tudok olyan eseteket, ahol az az irnok vagy végrehajtó lealacsonyítónak tartotta, hogy a színházban vagy vendéglőben egy iparos mellé telepedjék. Pedig az az iparos tisztességes munkával épp annyit keresett naponként, mint a nagyzoló irnok, aki méltóságán alólinak tartotta az iparoshoz való leereszkedést — havonkint. Ilyen felfordult világban nem csodáljuk aztán, ha a születésre, rangra, vagyonra és tudásra is kiválóan előkelő magyar mágnás „tekintetes” címet követel attól a hajlongó pincértől, aki minden kopott cilinderű sihedert agyon nagyzágot azért a néhány fillérért, mit borralalónak kap. Fordulj akárhová, mindenütt a „nagysága”, a „nagyságos ur” megszólításokat hallod és az ugynevezett demokráciának, amelyért halhatatlan Petőfink élt és halt, még az árnyékát sem találod.

Milyen ironia is ez az egyenlőség, testvériség szent harcának 60 éve után! Akkor polgártárs volt mindenki, ma a rangkülönbségeknek megszámlálhatlan fokát találod a nyüzsgő emberáradatban. Ma sokan „gomblyukfájdalmakban” szenvednek s óriási összegeket áldoznak már csak azért is, hogy a méltóságos vagy nagyságos címzés megillesse őket, pedig sokszor nagyon egyszerű emberek s bizonyára nem találták volna fel a puskaport. A címkorság valósággal dühöng minálunk ugyannyira, hogy a komolyan gondolkodó egyén manapság már csufolásnak tekinti a „nagyságos” címzést és méltatlankodva utasítja vissza. Hát nem sokkal szebb az a címzés, ha én azt mondom a

nagyszámosnak: Péter vagy Pál bácsi „Péter vagy Pál” helyett, a mesterembernek vagy kereskedőnek mester ur, a tanítónak, ügyvédnek, orvosnak, tanárnak, birónak, mérnöknek: tanító ur, ügyvéd ur stb. a „nagyságos ur” helyett. Most már mindenütt a „fő” jelző szerepel, sőt itt-ott már a falusi iskolában is a tanító tanárnak csufolatja magát, a díjnok pedig jegyzőnek.

És mindebből mi hasznuk van azoknak, akik ennyire kapkodnak az őket meg nem illető s nagyzási hóbortra valló titulusokért? Egy nagy semmi, mondaná az üzletember. Annyit azonban elérnek, hogy nevetségül szolgálnak minden komolyan gondolkodó előtt.

Ezt a nevetséges, semmitmondó bajt: a címkorságot — mert hiszen különben ártatlan ostobaság ez — társadalmi uton kellene gyógyítani, mert hiszen másképp nem is tanácsos és mindenkibe, aki e nagyzó mániában szenved, belecsepegtetni, hogy hiszen ez semmit sem hoz a konyhára és csak guny tárgyai leszünk ez ártatlan ugyan, de nagy komolyságot feltételező nagyzásunkért.

Ne a titulusokkal és ezek oktalan hajhászásával iparkodjunk feltűnni, hanem úgy a hazára, mint a társadalomra üdvös tettünkkel, mert hiszen sok léha, haszontalan „méltóságos” és sok, áldásos munkát tevő napszámos, mester, teins és tekintetes ur van. Mert joggal mondja az író:

„Éjnek hold, csillag a fénye,
Embernek tette s erénye!”

Sz. S.

A patriárkaválasztás ügye.

Karlócáról jelentik: A szerb egyház világi és egyházi képviselői nagy feszültséggel várják

a magyar kormány intézkedését a patriárkaválasztó egyházi kongresszus egybehívása és a királyi biztos kineveztetése iránt. A nagy izgalom, mely még rövid idővel ezelőtt a szerbek körében a patriárka-kérdés miatt fennforgott, mindinkább szünőben van, sőt minden jel arra mutat, hogy amire a szerb egyház történetében példa még alig volt, a patriárka-választásnál jóformán teljes egyértelműséggel fog megnyilatkozni a bizalom ama jelölttel szemben, kit úgy a korona, mint a magyar kormány és a szerb nép intelligenciájának javarésze óhajtanak a patriárka székbe ültetni. Bogdanovics Lucian adminisztrátor-ságának rövid ideje alatt meg tudta nyerni a szerbek bizalmát pártkülönbség nélkül és bár voltak egyesek, kik az ansziennitás révén más jelöltet óhajtottak, ma már biztosra vehető, hogy a szerb radikálisok egy része is ő reá adja szavazatát. A szerb egyház kebelében ezzel helyre fog állani a hosszú idők óta nélkülözött egyetértés.

A kiállításból.

III.

Festmények.

A kiállítás rendezőségének lelkes felhívására a vármegyénk területén működő s a képzőművészet különböző ágait kultiváló amatőrjeink tehetséges, férfi és női gárdája ecset és mintázókés szülte alkotásaival szintén beleilleszkedett abba az eszmékben gazdag, kivitelben változatos és szindus keretbe, amely megyénk kulturális életét van hivatva a szemlélő elé tárni. A festészet minden ágát felölelő, mintegy 300 kisebb-nagyobb terjedelmű kép van elhelyezve a kiállításon, amelyek három szobában, változatos csoportosításban hirdetik a képzőművészet ezen lelket, izlést nemesítő ágának népszerű és sikeres művelését vármegyénkben, bizonyosságot téve arról, hogy az nemesítő hatásaival immár vármegyénkben népes és tehetséges tábort hódított meg, s bár itt-ott a kezdet nehézségeivel küzdve, de kitartó akaraterővel igyekszik az egyéni eszmének a lélekkel, a természettel harmonizáló, önálló megtestesítésére.

De nemesak amatőrjeink, hanem vár-

zonyosan valami szent asszonyról beszéljen előtte.

S a fiatalember, arcának előbbi pirosaságát mindjebben elveszítve, sápadtan, esendesen, most a kepre nézve beszélt:

— Így ült mindig a kertben, szomorúan és várakozva, mindig várakozva. Még a fekete selyenkendője is így volt a vállára téve s ugyanilyen leheletszerű, finom alakja volt. A haja sötét, buzaszöke, a szeme mint a felkavart tó vize s lelke esukott könyve az asszony szenvedésének. Néma és hangtalan, mint a szíven lőtt madár, a hangja gyógyítóbb minden balzsamnál s a szava meggyőzőbb minden tanításnál.

— Ki vagy te? — kérdeztem tőle, mikor kis fiu voltam s ölében ülve, nézegetünk ki ablakunkból a befagyott folyóra, a fehér hegyekre s az öreg Bakett, akit olyan régóta ismertem, mint az édes anyámat, a másik ablakmélyedésben hallgatva ült rokkája mellett.

En az Isten szolgája vagyok — mondta az anyám — akit azért küldtek a földre, hogy egy nagy, hosszú uton, melyen te járod az életet, én egy kis esengetyűvel mindig előttem járjak és figyelmeztesselek, ha rosszul találnál lépni, vagy eltévesztenéd az utat.

— Hát én ki vagyok? — kérdeztem azután.

— Hogy te ki vagy? — szölt az anyám

és magához szoritott, de nem felelt. Csak könnyeinek melegét éreztem fejemen. Ez volt az anyám, Gitta...

S térdére könyökölve nézte az őszi verőfényben ülő nőalakot. S hallgattak. A leány szemének színét nem lehetett látni a könyvtől s egyszer csak így szólt:

— Egy nagy víz partján laktak, ugyebár Lajos? Télen nyáron mindig ott. Futórézsa borította a házuk falát s hosszú, nagy kulcsal nyílt a tölgyfa kapujok. A szobájuk kárpítja tompaszínű volt, a függönyeik régi selyemből valók s az almáriumok karikái ezüstfényesen csillogtak. Nagy üvegedényekben lila és kék virágok álltak s az üvegburával leborított órának olyan volt a hangja, mintha messze, sok, sok fal mögül esendülne keresztül. És az ablak mellett, ahonnan legmesszebb lehetett ellátni a hegyek felé, ott állt a zongora. Régi ébenfa zongora, megsárgult billentyűkkel és csak naplemente felé nyitotta fel a buzaszöke hajja, szomorú szemű asszony... Naplemente felé, mikor a nagy távolságban levő emberek lelkei közelebb szállanak egymáshoz, mikor a nyugvó nap minden lelket emlékeztet az élet éjszakájára s mikor az utasok megérkeznek a hosszú, bűnbánattal taposott útról... S a buzaszöke hajja asszony megütötte a billentyűket. Semmi öröm, semmi vigasz a hangokban, csupa elnyomott panasz, titkos vágyakozás, megadó

alázat és a zokogó reménység... S azután esendő... Aki az előbb még játszott, most a zongorára borulva zokog s maga Lajos, a kis fiu, az öreg Babet oléből be akar menni, hogy megvigasztalja a mamát. De az öreg Babet nem engedi. Azt mondja, nem szabad. Csak hadd sirjon a mama; az kell neki... Azután... Azt mondja meg nekem, Lajos, mire tanította magát az a mindig várakozó szomorú asszony?

A fiatalember fascináltan reszketve nézett a leányra.

— Honnan tudja maga mindezt? — kérdezte izgatottan s megfogta a leány kezét. Láta, álmodta, vagy honnan tudja?

A leány szomorúan mosolygott.

— Láttam is, meg álmodtam is. Majd minden történet egyforma szokott lenni. Csak azt mondja még meg, mire tanította magát az a szomorú asszony?

Valamelyik képréma nagyot recsenen ebben a percben s a fiatalember összerázkódott.

— Hogy ne csaljak — mondta halkan — hogy sohase csaljak meg senkit.

A leány lehajtotta fejét és tűnődve nézett maga elé.

— Nézze, Lajos, — mondta gyöngéden s megfogta a fiatalember kezét — szeretett maga valaha nőt?

megyénk területén kívül, sőt a külföldön tanulmányaik folytatása céljából tartózkodó megyei születésű festőművészeink közül egy-néhányan szintén küldtek képeket a kiállításra, hogy bemutassák igekezetüket, haladásukat, ekként viszonzva azt az erkölcsi és anyagi támogatást, melyben szülővármegyéjük első szárnypróbálgatásait részesítette. A kiállítás rendezőse ezen figyelmüket oly szépen jutalmazta — miután díjazásra a rendezőség megállapodása szerint jogot nem formálhatnak — hogy képeik számára egy külön szobát bocsájtott rendelkezésre.

A képek csoportjában a legnagyobb részben olajfestményű tájképek vannak a legnagyobb számban képviselve; a festészet ezen ágában mutatnak amatőr festőink legkevesebb eredetiséget; előszeretettel reprodukálják egy-egy jelesebb festőnk közismert tájképeit, mocsaras, erdős, hegyes vidékeket, s ezen reprodukciók bármennyire sikerültek is a kidolgozásban, az egyéni felfogás, az önálló kivitel, a közvetlenség hiánya miatt, mások feldolgozásban élettelen és levegő nélküli tájakká válnak. A tájképfestészetnek ily módon való művelése mellett a fölfogásban, kivitelben, a színek helyes megválasztásában nyilvánuló egyéni önállósággal természet után vászonra vetett alföldi tájképeknél találkozzunk leginkább. Ezen tájak nyári perzselő levegőjükkal, buzakalászos rónáikkal, égfelé meredő kútgémjeikkel, szélmalmaikkal, delőlő gulyáikkal, méneseikkel, az alföldi népelet alakjaival benépesítve, közvetlenségükkel igazán megragadók, gyönyörködtetők. Ezek a képek teszik a tájképek sikerültebb felét, melyek az amatőröknél tapasztalható átlagos eredményt felülmulva, bármely képtárlat keretében is becsülettel állanak meg helyüket.

Szép számban szerepelnek a kiállításon az olaj- és vízfestményű csendélet-képek; a festészetnek ezen ágát különös előszeretettel a szépnem műveli, mert ez az egyéni izlésnek, a téma megválasztásában és a tárgyak beállításában és csoportosításában tág teret nyújt és szabad kezet biztosít a könnyed témák felé hajló női nemnek.

Különösen tetszetősek az izlésesen összeállított, vászonra és kartonra festett vázák

A fiatalember megszorította a leány kezét.

— Magát is szerettem, Gitta.
— És rajtam kívül is szeretett?
— Szerettem.
— Az nem olyan nő volt, mint én vagyok, Lajos?
— Nem Gitta.
— És megmondta neki, hogy szereti?
— Nem mondtam.
— Miért?
— Nem mertem.
— Mitől félt?
— Attól, hogy megtalálom csálni.
— És... és engem is azért nem mert szeretni, Lajos?

A leány szeméből két könyecsepp szivárgott végig az arcán s hirtelen lehajolt és megcsókolta a fiatalember kezét.

Azután mindaddig nem szóltak egymáshoz, míg csak a teremőr nem figyelmeztette őket a távozásra.

Akkor felálltak, a leány megigazitotta a kalapját és lenn a műcsarnok előtt elbucsztak egymástól. A leány arcán látszott, hogy mondani szeretne valamit, de nem mert szólni s kezeit szorították.

Mikor már jó távol voltak egymástól, a leány visszafordult, ment egy pár lépést előre, de aztán megint csak visszafordult és pár perc múlva elnyelte az utca sötétje.

virágcsokrok, melyek élénk színeikkel már messziről felkeltik a szemlélő figyelmét.

Csekélyebb az olaj- és víz-festményű, szénrel, ceruzával és tollal rajzolt tanulmányfejek száma, melyek között leginkább, igen sikerült tipikus férfi és gyermek fejek szerepelnek a karakterisztikus vonások, helyes kidomborításával; a festészet ezen, — éles megfigyelő képességet, alapos rajztudást, könnyed ecsetkezelést, modellt és nagy gyakorlatot kívánó, — faját amatőr festőink nem igen művelik.

Úgyes csoportosításban vannak elhelyezve a genre képek, melyek leginkább a falusi és tanyai élet egy-egy idilljét örökítik meg ritka közvetlenséggel.

Ott láttunk még egynéhány ügyes rész-karcolt és vázlatrajzot is, melyek ügyes rajzoló képességről tesznek tanúságot. Ezzel a kiállítás képcsoportjának vázlatos leírását megadtuk és azon meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy amatőr festőink és művészeink alkotásai méltóképen illeszkednek bele a kiállítás hatalmas és tartalmas keretébe és nagyban hozzájárultak annak kikeréhez, mely megyénk intenzív kulturéletének magas színvonalát hirdeti.

Kiváló tehetségről tanuskodó és szép haladást felmutató festményeket és rajzokat állítottak ki a következő amatőr festők: Matkovits Béláné (Temerin), Trischler Gyuláné (Zombor), Knézyné Frey Ella (Hódság), Király Lajosné (Zombor), Sziklay Margit (Baja), Száritsné (Szabadka), Weber Sándorné (Zombor), Rozner Hilda (Apatin), Heiszlerné Györgyovanszky Irén (Zenta), Mihalovits Margit (Ujfutak), Eimann Flóra (Ujszivác), Mayer Margit (Zombor), Heizinger Aranka (Zombor), Szeberényi Ludmilla (Szilbács), Sztipicsné Alföldy Mária (Zombor), Freund Margit (Zombor), Karcher Károlyné (Zombor), Raab Béla (Zombor), Csávosi Sándor (Zombor), Kemény Simon (Bajmok), Molnár Gyula (Hódság), Bicskei Péter (Dávod), Stverteczky Ferenc (Zombor), Skála Ferenc (Budapest), Molnár Mihály (Topolya), Hirsch Imre (Zenta) és még számosan. Festőművész gárdánkat a következők képviselték: Kálmán Péter (München), Kopilovits István (Páris), Berényi Félix (Szabadka), Király Lajos (Zombor) Steiner Lajos (Zombor), Boromissza Tibor (Nagybánya) stb.

Szoborminták.

Képviselve van, ha nem is oly nagy arányban, mint a festészet, a képzőművészet egy másik ága a szobormintázás is, amelynek két kiállító művelője akadt, a szép reményekre jogosító és fiatal korához képest meglepő eredményt felmutató mesterjelöltünk Husveth Lajos és Mócs János helybeli szobrász mester. Az előbbi természet és minta után készült gipsz figurái és röliefjei ritka megfigyelő képességgel a természetből ellesztet, élethű tartásban, a legaprólékosabb részletekben is arányos méretben testesítik meg a háziállatok egész csoportját. Mócs Jánosnak egy igen sikerült röliefje Romeo és Julia, egy márványba faragott karakterisztikus gyermekfej szobra és egy gipszke öntött, lovas Rákóczy szobra Hungária mellékalkalakkal és egy agyag álló Kossuth szobra egészítik ki a kiállítás képzőművészeti csoportját.

Utolsóknak hagytuk, de nem utolsóknak Rumann mester műfaragásai körte- és jávorfában: klasszikus fejei — Achilles és Ceres — meg bibliai jelenetei. A kemény fa ugy engedelmeskedik akarátának, mint a puha anyag a mintázóéknak, akár a test idomainak

hajlását, akár a ruha redőzetének hullámszámát kell megérezkítenie. Csak iskola kellene ennek a parlagi zseninek, hogy kiváló művészsé fejlődjék.

Fényképek.

Akik emlékeznek még a Zomborban ezeltől három esztendővel rendezett országos fényképképző kiállításra, emlékezni fognak arra is, hogy Zombor és a vármegye fotografusai milyen szerény helyet foglaltak el. S mit láttunk a mostani kiállításon? Szép, szinte művészi színvonalon álló fotografiákat, amelyek arról tanuskodnak, hogy az a kiállítás nem volt hiába való, mert a mi amatőrjeink sokat tanultak akkor és sokat tanultak azóta is. A mindent lefényképező *knipszer*-ekből öntudatos, képeket látó műkedvelők lettek, akiknek mai képzettsége elérésében nem kis része van a Zombori Műkedvelő Fényképeszek Egyesületének is, ahol a tagok részére szakszerű előadások tartattak s művészi folyóiratok álltak rendelkezésre.

A háziipar-kiállításnak épp ez a része, a fotografiák osztálya, mutatja legszembe- tűnőbben, mekkora hatása van egy kiállításnak valamely szak fejlődésére. Ha majd évek múltán megint eszébe jut valakinek, hogy háziipar-kiállítást rendezzen, bizonyos annyi, hogy a most látott különféle minták s a hamisítatlan népművészet céltudatos irányítása összehasonlíthatatlanul gazdagabb és művészibb színvonalon álló *háziipar-művészetet* fog produkálni.

A műkedvelő fényképeszek közül az elmúlt három év alatt az elsők közé küzdött föl magát Schwerer József, a Z. M. F. E. tagja, hangulatos képei közül több határozottan művészi kivitelű. Ugyancsak pompás fotografiákat állított ki Mentényi Sándor, a Z. M. F. E. tagja, különösen Téli tájkép-e és Naplementé-je pompás dolog. A bajaiak közül Mentényin kívül Schwarzinger Sándor tűnt ki. A Zombori Műkedvelő Fényképeszek Egyesületének tagjai közül legnagyobb részt ezek állítottak ki fotografiákat; megemléstésre méltó, szép alkotásokkal szerepeltek dr. Késmárky Beláné, Eremin György, Polzovits Döme, Fehér István, Vujevich Alajos és dr. Szimonovits Radivoj, akinek fölvételei néprajzi szempontból rendkívül értékesek.

Elmondhatjuk, hogy a kiállításnak fotografus osztálya is méltón megállta helyét.

Gyékény- és vesszőfonás.

Most, amidőn a hazafiakat a haladás vágya szállotta meg s hogy ezen vágy formája a hazai ipar megteremtésében és fejlesztésében csucorodik ki, nem érdektelen, ha a már bezárt háziipari kiállítás a vármegye területén szervezett háziipari szövetkezetek munkáira rövid visszapillantást vetünk.

Sok emberismeret, szaktudással párosult értelmesség szükséges ahhoz, hogy hű tükrét adjuk az előttünk elvonuló képnek és minden külső impressziótól menten, elfogultság nélkül méltassuk a látottakat.

Alig két éve, hogy vármegyénk területén is nagyobb lendületet vett a háziipari készítmények iránti érdeklődés. Azóta immár 22 szövetkezet létesült, amelyek a nád-, sás-, gyékény- és vesszőfonással foglalkoztatják tagjaikat, jobbra azokat, akik az aratási munkálatok után felszabadulva, minden foglalkozás nélkül maradnának.

A kiállított tárgyakat szemlélve, azt tapasztaltuk, hogy vagy a szövetkezetek, vagy pedig azok irányítói nem értették meg a kiállítási intézőség intencióit. Nem értették

meg pedig azért, mert a kiállított tárgyak tömege inkább a disz, mint a szükségleti tárgyakat csoportosította. Lehet ez talán élelmesség, amely a kiállítást megtekintők áldozatkészségére számított, lehet, hogy a háziipari készítményeknek így rövid idő alatt elért szintjét óhajtotta feltüntetni. Bármiféle okból történt, helytelenítjük. Elsősorban azért, mert a háziipari szövetkezeteknek a tulajdonképeni célja a négy-öt hónapig parlagon heverő munkáskézeket hasznos, becsületes munkával foglalkoztatni és a háziipari munkálatokat minél szélesebb körben meghonosítani, illetve a kellő műveltség nélküli embereket a *szükségleti cikkek* előállítására megtanítani. Már pedig az olyan emberek, akik az év háromnegyed részében gazdasági munkát végeznek és csak a téli hónapok alatt foglalkoznak háziipari cikkek készítésével sohasem képesek oly dísz tárgyakat előállítani, amelyeknek abszolút becsük lesz. Így az elkészített tárgyak a raktárban elfekvő, semmire sem alkalmas szemétté válnak. A szövetkezetek irányítója ne kultiváltassa tehát minden egyes szövetkezettel a dísz tárgyak előállítását, hanem igenis a mindennapi szükségletre való gyékényeket, kocsiodalakat, párszárítókát, eszikeborítókát, szalma- és ruha-hordó-, valamint kar- és gyümölcszárítókosarakat stb. Azoknál a szövetkezeteknél pedig, ahol szakértő munkások egész éven keresztül dolgoznak, például az apatini kosárfonók szövetkezeténél készíthetők az egyéb kényelmi és dísz tárgyakat.

Tapasztaltuk továbbá a helyes érzék hiányát, a sablonosságot s a túlzásba vitt *rikító tarkaságokat*, amely a komoly igyekezetre valló munkával elkészített tetszetős kidolgozású tárgyat érteletlenül teszi. A vörös, sárga, sötétzöld tarkázás diszharmoniaja nagyon sokat visszatartott a vásárlástól. Nagyon helyesen jegyezte meg Szerényi államtitkár, amidőn a kosárfonó szövetkezetek kiállítását megtekintette s a tárgyak kirívó színezését látta: *„Fáj a szívem, ha ezt a színezést látom, hogy az államsegélyeket ilyenekre pocsékolják.”*

A munkásokat nem elég tehát tanítani, nem elég egy-két tárgy készítési módjára kikötni, hanem szolid színek használatára és izlésre szoktatni.

Okos ember nem tart igényt hízelgésre, csak a tiszta valót óhajtja ott, ahol róla vagy az általa irányított munkálatokról van szó, de azt alig kapja. Az igazság megírása pedig rendszerint fájó hurokat szokott érinteni, de annál nagyobb az önbecs, ha azt elismerjük.

Zabik László háziipari szakfelügyelőt minden tekintetben dícséret illeti a háziipari szövetkezetek létesítése körül kifejtett lelkiismeretes és fáradságot nem ismerő nemes buzgalmaért, mindamellett az elmondottakat a szövetkezetek jövőben való működésének irányítása szempontjából figyelmebe ajánljuk.

Lassan, de biztosan terjeszkedni, az izlést felismerve fokozatosan fejleszteni, az árukat a szükségletnek megfelelően készíttetni, a fő. Ha ezt tartja szem előtt, a háziipari szövetkezetek magasztos hivatásuknak megfelelnek, mert amily rohamosan és szépen fejlődnek a szövetkezetek, teves irányítás mellett szét is forgasodhatnak.

Dicséretes és szép munkájukkal vettek részt a kiállításon a bácsföldvári, szenttamási, dunacsébi, hódási, jánoshalmi, katymári, kishegyési, kulai, martonosi, moholi, monostorszegi, oheesei, újvidéki, temerini, titeli és zentai szövetkezetek. Az apatini kosárfonó ter-

melő és értékesítő szövetkezet, a zombori tulipánszövetség által fentartott mesterképző iskola és a helybeli munkástelep pedig különféle dísz- és műháziipari tárgyakat állítottak ki.

A kiállítás alkalmából kitüntetést kaptak:

I. díj. Ezüst-plakett: Bayer Marianne Zombor, Fialáné Zsuffa Ilonka Zombor—Brassó, özv. Fischer Lipótné Baja, Halász Gyuláné Zombor, Knežyné Frey Ella Hódáság, Oppenländer Erzsike Apatin, özv. Szárics Kálmáné Szabadka, Szeberényi Ludmilla Szilbács, Trischler Gyuláné Zombor, Vojnits Ilona Szabadka.

II. díj. Bronz-plakett: Alföldy Berta Apatin, Ambrózovits Béláné Baja, Bábics Mici Palánka, Bászler Annuska Hódáság, Fernbach Jánosné Cservenka, Gehring Lenke Zombor, János Adrienne Zombor, Király Lajosné Zombor, Kirchner Károlyné Zombor, Krump Anna Zombor, La Borda Margit Szilágyi, Mentényi Sándor Baja, Rasch Emma Zenta, Rátay Nelly Apatin, Rothschild Klauber Teréz Baja, özv. Schmidtné Bulla Karolin Zombor, Schwerer Margit Hódáság, Sólmos Beatrix Zenta, Wámoscher Áronné Zombor.

III. díj. Diszoklevelet nyertek: Pigetty Aladárné Ada, Klein Olga Nemesmilitics, Paulinyi Jolán Kiskér, Szakáll Margit Zombor, Schlieszer Sándorné Zombor, Popp Györyné Zombor, Sztipics Istvánné Zombor, Reiszner Mici Zombor, Popovits Olga Zombor, Fernbach Zsuzsa Zombor, dr. Bruck Mórné Apatin, Kiss Gyuláné Óverbász, Pilašanovits Józsefné Omoravica, Szabó N. Peterné Zombor, Kirchner Madelaine Zombor, Tegzes Károlyné Paesér, Ekkert Mariska Zombor, özv. Michler Józsefné Bicske, Magyar Emma Zombor, Kármán Achillné, Madarász Margit Zombor, Gyorgyevits Miléna Baja, Alföldy Ila Baja, Pollák Lajosné Baja, Schintzinger Jolán Baja, Práger Margit Baja, Köbling Anna Baja, Vojnits Simonné, Hidegh Árpádné, Oláh Ferenéné, Vass nővérek, Vermesné Veres Mária, Magyar Erzsé, Bellus Ella, özv. Hidassy Ferenéné, Gyelmis Gerőné, Horvátovits Ernőné Szabadka, Matkovits Béláné Temerin, Molnár Mihály Topolya, Stvrtezky Ferenc Zombor, Berényi Félix Szabadka, Csávosi Sándor, Freund Margit Zombor, Kemény Simon Bajmok, Raab Béla, dr. Késmárky Béláné, Eremin György, Polzovits Döme Zombor, Schwarzinger Sándor Baja, dr. Szimonovits Radivoj, Vujevich Alajos, Fehér István Zombor, Kazinczy Amália, Madzinyi Gézné Jánoshalma, Rittinger Antalné, Omelka Józsefné, Omelka Jolán Zombor, Balassa Károly Csantavér, Branovaesky Péter Zenta, Bászler Péter Hódáság, dr. Renyi József Topolya, Csik Jolán Csantavér, Kovács Mihály Kula, Ádor Eszter Paesér, Eri Lajosné Paesér, Ratkovits Maria Óverbász.

Diszoklevelet nyertek kiállított munkáikért: Bács, Bogyán, Csurog, Dunagálos, Herczegszántó, Kiszács, Kölpény, Liliomos, Monostorszeg, Okér, Ópalánka, Ósív, Ószivác, Óverbász, Paesér, Palona, Piros, Sajkásgyörgye, Szilbács, Szond, Sztapár, Vajszka községek (22). Sztankovits Lázár Sztapár, Ritter Bálint Ujfutak, Schenk Henrik Óverbász, Fenyvesi Sarolta Baja, Honi fonó- és szövőgyár Hódáság, Gyapjufonó- és szövőgyár Kula, Krämer és Hahn kalapgyára Kula, Berkovits Rezső selyemszalaggyára Kula, özv. Söka Istvánné Zombor, Köbling Viktor Baja,

Steiner Lajos, Mócs János, Husvéth Lajos Zombor, Női ipariskola Szabadka, Montalion József műszövő Szabadka, Lügumerszky Drága Zombor, Illin Dezső Zombor, Kovács Sándorné Baja.

(Folytatjuk.)

H i r e k.

Olvasóinkhoz. Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt jövő kedden jelenik meg.

Miniszteri biztosok. A kereskedelemügyi miniszter a felső kereskedelmi iskolák folyó évi érettségi vizsgálatára miniszteri biztosi minőségben a zombori felső kereskedelmi iskolához Perjessy László szegedi kereskedelmi és iparkamarai titkárt, az újvidékihez pedig Bánhegyi Aladár központi szakiskolai igazgatót küldte ki.

Érettségi elnökök. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Rittinger Antal gimn. igazgatót a budapesti VIII. kerületi állami főgimnáziumban a f. tanév végén a B csoportban megtartandó érettségi vizsgálatoknál való elnökléssel, valamint a vizsgálatnak elnöki minőségben való vezetésével megbízta. — Viszont a zombori áll. főgimnázium érettségi vizsgálatára a budapesti I. ker. állami főgimnázium igazgatóját Himpfner Bélát küldötte ki a miniszter elnököknek.

Dr. Dekker Gyula beiktatása.

Dr. Dekker Gyulát a szabadkai törvényszék új elnökét szombaton délután félnyolc órakor iktatták be új méltóságába. Este nyolc órakor lakoma volt Palicson az elnök tiszteletére.

A bérmaut. Városv Gyula dr. érsek május hó 24-én Bajaszentivánon osztotta ki a bérmlás szentségét. Május 24-én vasárnap székhelyére utazott vissza, hol 27-ig marad, mikor is Szabadkára utazik. Május hó 28-án Szabadkán, 29-én Bajmokon, 30-án Bácszentivánon és Szilágyiban lesz a bérmlás.

Házfelszentelési ünnepély.

A zombori róm. kath. legényegylet jövő hónap 28-án tartja házfelszentelési ünnepélyét, melynek kiemelkedő pontja D ö m ö t ö r Pál ítélőtáblai bíró által irt apothéozis. A műkedvelői előadást megelőzi Latinovits Stanci városi tanácsnok által irt Prolog. Az iparos dalárda közreműködésével nagyban fogja emelni az ünnepély fényét. Ugy a legényegyletben, mint pedig az iparos dalárdában folynak az előkészületek.

Iskolalátogatás. Aradi Árpád, a zombori királyi tanfelügyelőséghez beosztott miniszteri iskolalátogató, a múlt szerdán Kulán tartózkodott és másfel napon át az összes hitfelekezeti iskolákat és a községi ovodát megvizsgálta. A segédtanfelügyelő látogatásainak eredményével mindenütt meg volt elégedve s örömmel hangoztatta, hogy a németajku gyermekeknek meglepő, sőt még a gör. kel. szerb iskolában is kielégítő eredményt tapasztalt a magyar nyelv tanításában.

Hervadás. Most, mikor a május ragyogó, fényes napjai virágba borították a fákat, az orgonabokrok elnyílása után, hogy az akácok fehér fűrtői édes illatukkal betöltik az utcákat, hervadás van kinn a fehértanyák között. A vizek letakarodtak a laposokról, az éjjeli harmatok megszűntek s a tikkasztó hőség perzseli már az alig kifakadt mezőket, hervasztja a szépen megindult tavaszi veteeményeket. Az árpa haragos zöldje sárgulóra válik, a rozskalászok alsó levélhajtásai megszáradnak. Esőért nézőrőre a gazda s remegve, sóvárogva kényi a láthatáron feltűnő felhőket és sóhajtva látja azok meddő távozását. Aggódva ráncba vetődik a tanyai népek verejtékes homloka s elszorulva tekint a jövő felé. És imádkozik, esőért imádkozik...

Iskolatársak találkozója. Rác Mica felkéri iskolatársait, kik öt év előtt a helybeli iskolánéknak intézetében végeztek tanulmányaikat, hogy megállapodásuk értelmében tudassák vele pontos címüket Budapest, I., Gellérthegy-utca 7. sz. cím alatt.

A háziipar kiállítás bezárása.

Az előre kitűzött időben, 24-dikén vasárnap zárult a kiállítás, mely két héten át külsőleg is a vármegye központjává avatta városunkat, bár még sem oly mértékben, mint kívánatos lett volna. Az utolsó napot semmi sem sejtette a gyönyörű kiállítási termekben, legfeljebb a népnépszerű sorsjátékából megmaradt nyereménytárgyak elárverezése a nagyteremben. Vidám enyelgés a büffében, látogatók hullámozása a termekben, csak úgy mint máskor. De mikor d. u. hétre járt az idő, a rendezők és rendes látogatók közül bizonyosan sokan megselekedtek azt, amit a vármegye főispánja, hogy még egyszer végig haladtak az összes termeken s bucsuzóba még egyszer végig hordozták tekintetüket — az utolsót — a kiállítás remek tárgyain. Maga a kiállítás még egy éjszakát átálmodhatott tündéres pompájában. Másnap reggelre kelve már gyilkos harapófogóval estek neki a hétköznapi kegyetlen szellemei, cafatokba szakgatták diszt, izekre tépték tagjait, hogy szétszórják a szélrózsa minden irányában, ahonnan a jótékony haladás tünderei előteremtették. A termék óráról-órára meztelebbekké, a becipelt iromba ládák pedig egyre teltebbekké válnak. Egy-két nap — s volt, nincs. A szövöszék, tű, ceruza és ecset búbajos birodalmát birtokba veszi újra a közigazgatás kuriális tolla. Aranjuenzi szép napok, isten veletek — a viszontlátásra!

A kiállítás bezárása után a Vadászkiirtben vacsora volt, melyen a rendező bizottság férfi- és hölgytagjai teljes számban megjelentek. Vacsora után a fiatalság tánca perdült Sipos Ferkó muzsikájára és elpusztíthatatlan kedvvel roptak a hajnali órákig. Ott voltak:

Asszonyok: Zombory Lajosné, Purmann Gézané, Koczkar Zsigmondné, dr. Cserynus Pálné, Fernbach Károlyné, Eperjessy Beláné, Popp Györgyné, Jovánovits Józsefné, Gehring Edéné, Rác Sománé, Tüchererné, dr. Bruck Arminné, Schöfferné, Donoszlovits Vilmosné, Karácson Gyuláné, dr. Balogh Ernőné, dr. Hubert Józsefné, Keményné, Szabó Lászlóné, özv. Husvéth Istvánné, Szláv Elemérné, Tárcazy Pistáné.

Leányok: Koczkar Adrienne, Koczkar Jenny, Koczkar Licsi, Purmann Aranka, Zombory Erzsike, Szláv Erzsike, Szláv Ilonka, Vojnits Ilonka, Jovánovits Leona, Karácson Margit, Karácson Olga, Husvéth Mariska, Gehring Mici, Gehring Lenke.

Halálozás. Idősb özv. Trischler Ferencné, mint részvétellel értesülünk, f. hó 21-én hosszas szenvedés után elhunyt 75 éves korában. A megboldogult matrónában Hauke Imre polgármester anyósát és Trischler Ferenc volt polgármester felesége sz. Hoffmann Gizella napát gyászolja. Temetése nagy részvét mellett f. hó 23-án volt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Hauke Imréné szül. Trischler Emma és Trischler Anna egy a maguk, mint az alulírottak nevében fájdalommal és szomorodott szívvel tudatják, hogy hön szeretett felejtethetetlen édes anyjuk, illetve nagyanyjuk, dédanyjuk, testvére, anyósuk id. özv. Trischler Ferencné szül. Fülöpp Emma folyó évi május hó 21-én délután 2 órakor, életének 75-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobblétre szenderült. Felejtethetetlen drága halottunk hült teteme folyó évi május hó 23-án (szombaton) délután 5 órakor fog a gyásházban (Flórián-u. 17.) a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a Szt. Rókus sirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat folyó hó 29-én fél 9 órakor a r. kath. plébánia templomban fog megtartatni. Zombor, 1908. évi május hó 21-én. Legyen nyugalma csendes! Emléke áldott! Özv. Schwarcz Gyuláné szül. Fülöpp Rozsa, testvére. Özv. Trischler Ferencné szül. Hoffmann Gizella, menyé. Hauke Imre, veje. Scherer Rezsóné Hauke Margit férjével, dr. gyulai Gaal Istvánné Hauke Ilona férjével, Lovassy Olga, unokái. Gyulai Gaal Magda, ifj. Scherer Rezső, Scherer Imre, dédunokái.

Megszűnt lap. Az Ujvidéken megjelenő Ujvidéki Híradó című hetilap pártolás hiányában megszűnt.

Műkedvelői előadás.

A zombori ösztönműködés szakosztálya e hó 24-én tartotta meg műkedvelői előadását a városi színházban. Szinre került Rátkay Lászlónak „Felhő Klári” c. népszínműve. Az előadás általában sikerültnek mondható, mert a szereplők egytől-egyig derekasan megállták helyüket. A szereplők közül mégis külön ki kell emelnünk Ujkéry Antalt, ki nehéz szerepét igen szépen oldotta meg. Mellette kitűntek egyes játékkal Csonka Józsefné, Markovics Katica és Ujkéry Teruska, ki hálás játékaért sűrű tapsot aratott. Dicsérettel kell adoznunk továbbá a kardaloknak is, kik a reájuk bízott énekszámokat gyönyörűen adták elő. Műkedvelőink büszkék lehetnek erre az estére, mert amit produkáltak azt nem dilettánsoktól, de még színészeketől is ritkán lehet elvárni. Csak egy megjegyzésünk van és ez az, hogy a jövőben ne ily rekkenő hőségben rendezzék műkedvelőink színelőadásait. Biztosíthatjuk őket, hogy ez az örökség népszínmű, ha ily szépen más idényben adják elő, kétszer annyi közönséget vonzott volna a színházba. Különben így is hisszük, hogy a szép erkölcsi siker mellett nem maradt el az anyagi sem. — Előadás után visszavonultak az Elefánt-szálló éttermébe és a cigány rázendített a talp alá valóra, mire a fiatalság vig kedélyvel, derült hangulatban ropta egész a hajnali órákig.

F. Kintüntetett tanítónő.

E cím alatt a B. F. után mi is közöltük, hogy a pacseri gör. kel. szerb iskola tanítónőjét, Dimitrievics Dusánkát a közoktatásügyi kormány jutalomban részesítette a magyar nyelv oktatásában elért kiváló eredményeért. E hír, meggyőződünk róla, nem felel meg a valóságnak. Ezzel természetesen megdől a P. H. azon további híradása is, mely szerint Csapics János ugyanodavaló gör. kel. tanító illetlen és sértő módon nyilatkozott volna a kintüntetés tényéről. Ezt annál kevésbé volt oka tennie, mert — s ezt is irásban láttuk — az elüljáróság épen őt terjesztette fel első helyen ugyanazon címen a kintüntetésre.

Olcsóbb lesz a tűzifa. Mint teljesen hitelt érdemlő forrásból értesülünk, őszre a tűzifa ára vagononként mintegy 10—15 koronával olcsóbb lesz. Ez is valami.

Felolvasó ülés. Az irodalmi társaság pünkösd vasárnapján tartja IX. felolvasó ülését a baci intelligencia meghívása folytán. Erre a felolvasásra, amely egyúttal tanulságos kirándulás is lesz, nagyban folynak az előkészületek. Bácsban Evetovits Jánosnak, az irodalmi társaság buzgó választmányi tagjának a vezetése alatt bizottság működik, amely a vonaton érkező vendégeket reggel 9 órakor Paripáson kocikkal várja és elszállásolásukról gondoskodik. A felolvasás a város háza nagytermében lesz 11 órakor a következő, eddig megállapított tárgysorozat-tal: 1. Vértesi Károly: Elnöki megnyitó. 2. Dr. Hannig Györgyné: A modell, novella. 3. Trencsény Károly: Verseik. Evetovits János: A főispánok beigtatása Bácsban. Ehhez esetleg még egy szám jön. A felolvasó ülés után a vendégek megtekintik Bács nevezetességeit és banketkeznek. Délután visszautazhatnak.

Majális. A zombori r. kath. tanítótestület a gondozása alatt álló ifjuság részére június hó 9-én a Sikara-erdőben majalist rendez. Az eddigi gyakorlathoz hiven most is a gyermekszereget reggelivel, meleg ebéddel és oszonnával szeretné ellátni. Minthogy a szükségletek beszerzésére jelentékeny összeg kívánatik s a tanítótestület ilyenekkel nem rendelkezik, azért a nyilvánosság útján bizalommal fordul ez uton minden egyes emberbaráthoz, pénzintézet, egyesület és testülethez azon szerény kéréssel, hogy a kiadások részbeni fedezésére valami csekély összegeket adományozni s azt Temunovich József hely. igazgatónak június hó 2-ig beküldeni sziveskedjék. Az adományok hirteligen nyugtázva lesznek.

Nászjelentés. Rombay Dezső közgazdasági író és neje, szül. Werner Rózsa tudatják, hogy Ilona leányuk dr. Lenke Ernő pozsonyi orvossal május 21-én egybekelt. — Budapest, 1908. május 22-én.

Adomány. Gróf Széchenyi Emil a háziiparkiallítás költségeinek fedezésére 50 koronát adományozott.

Tiltakozás. Klieger J. mozgófénykép-vállalkozó a Rákóczi-szobor javára rendezett előadást Zomborban. Az erre vonatkozó hirdetést azonban a zombori Rákóczi szoborbizottság nevében és aláírásával adta ki. Minthogy ilyen hirdetés kiadásáról a szoborbizottságnak tudomása nem volt, az ehhez beleegyezését nem adta, ezennel tiltakozik a nevével üző visszaélés ellen. Zombor, 1908. május 24-én. Elnöki megbízásból: dr. Pataj Sándor, a zombori Rákóczi szoborbizottság főtákará.

A jegyzőegylet közgyűlése.

A bácsmezei községi jegyzők egylete e hó 27-én tartja Ujvidéken rendes évi közgyűlését. A tárgysorozat ez: Elnöki jelentés. Az 1907. jun. 26-án felvett jegyzőkönyv bemutatása. Az 1907. évi számadás bemutatása. Az 1908. évi költségvetés bemutatása. Egyleti tagdíj-hátralékok behajtása és leírása. Jegyzők részére adti kedvezményes jegyek tárgyában Peszmezei jegyzőegylet megkeresése. „Közszállítási szabályrendelet” elleni kifogása Potzta Györgynek. Himmil Vilmos kérvénye. Tessényi Oszkár kérvénye tagdíjának törlése iránt. Kirilovits Gerő segély iránti kérvénye. Borovanszky Gyula siremlékére elrendelt gyűjtés tárgyában. Temesvári jegyzői-egylet kérvénye a temesvári agrár takarékpénztár rt. pártolása iránt. Tolnavármegye völgyességi járása jegyzői egyletének megkeresése. Fejérvármegye jegyzői egylet megkeresése. Pestvármegye jegyzői egylet átírata nyugdíjszabályzat módosítása tárgyában. Balogh Szabó Dezső körjegyző felhívása „egyesített adókönyvecské” behozatala iránt. Közgyűlés helyének megállapítása. Orsz. jegyzői egylethez kiküldött választása. A községi alkalmazottak segéd- és kezelőszemélyzet nyugdíjszabályrendelet módosítására vonatkozó javaslat. Esetleges indítványok. Tisztujtás.

Pör egy község ellen. Az új közoktatási törvény a tanítóknak magasabb lakbért és némi kertilletményt állapít meg. Ezt a törvényesen jogos illetményeket az öbesei tanítók kérték a községtől, ámde holmi bizottsággal akarják elhuzni a kiutalást, miért is most a tanítók közül néhányan — mint értesülünk — pör útján kívánják jogos kapni valójukat a községtől, mint iskolafőntartótól, megnyerni.

A D. M. K. E. közgyűlése. A D. M. K. E. ez évi június hó 28-án délelőtt 11 órakor Szegeden a városi széképület közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés napirendje a következő: Megnyitó beszéd. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére négy egyesületi tag kiküldése. Az üresedésben lévő elnöki, továbbá alelnöki és ellenőri állásoknak választás útján való betöltése. Indítványok, melyek az alapszabályok 20. §-a értelmében az elnökséghez a közgyűlést megelőzőleg 14 nappal előbb beadattak. Záró beszéd. — Az igazgatóság a közgyűlést megelőző napon, június hó 27-én délután 3 órakor Szegeden a D. M. K. E. székháza tanácstermében ülést tart, hogy a közgyűlés tárgyait előkészítse. A kulturegyesület elnöksége a közgyűlésre ez uton hívja meg az egyesület örökös, alapító és rendes tagjait.

A Tisza áldozatai. Greski Milivoj moholi földmives 6 éves Cvetko és 7 éves Lyubó nevű fia a múlt kedden délután az iskolából kijövet a Tiszapart felé mentek játszani. A meredek partról a hőmpölygő hullámokba göröncsöket dobálgattak, miközben a kis Cvetko egyensúlyt veszítve a Tiszába bukott, hova bátyját is magával rántotta. Kínos vergődés, jajkiáltás hívta oda a közelben dolgozó munkásokat, de mire segítségükre lehettek volna, mindkét gyermek a víz alá merült. Ruhában, nyakukon iskolatáskával letek szerencsétlen halálukat a kis gyermekek. Most a tiszamezei községeknek körözik őket.

Tomics Jása visszavonulása.

Az újvidéki Zásztava, a szerb radikálisok pártlapjának főszerkesztője, Tomics Jása egy időre megvált e lap szerkesztőségétől. Megváltását nyilatkozatában megrongált egészségi állapotával okolja meg s kifejezi reményét, hogy ismét visszakérül, hogy a lapnak és a szerb radikális pártnak szolgáljon. Habár köztudomású dolog, hogy Tomics idegrendszerében az utóbbi időben szemlátomást megrendült, mindazáltal a szerb radikális párt ez agilis vezérének ezidőszerinti megváltása a laptól s így a párt vezetésétől is, mélyebben rejlő politikai taktika, amely a radikális párt ifjabb és Tomicsesal sok kérdésben ellentétbe jutott elemei befolyásának tulajdonítható. Tomics Jása felreállása összefüggésben áll a pátriárkaválasztó egyház nemzeti kongresszus összehívásával, mert az o exponált szereplése, eddigi támadásai az önállópartiak ellen, akadályos lett volna a pártok közt a pátriárka személynében való megegyezésnek és az egyhangú választásnak.

Leányszöktetés. Niukov Ignác pacséri lakos — mint levelezőnk írja — a kossuthfalvai csendőrségnél azt a panaszt tette, hogy a delutáni órákban Leposzava nevű 16 éves leánya eltűnt. A csendőrség a nyomozást megindította és megállapította, hogy a leány Mirity István pacséri legénygyeppel, akivel már régebbi idő óta szerelmi viszonyt folytat, önként szökött meg. A leány szülei elneveztek, hogy Mirity felesége legyen, emiatt közös akaratú szöktek meg. A leány kijelentette, hogy nem is hajlandó szüleihez visszamenni. Mirity ellen leányszöktetés miatt az eljárást megindították.

Családi dráma. Sztojánovits Döme újvidéki ekszeres közös háztartásban élt özv. Murgulovits Lázárné koresmatulajdonosnővel. Utóbbi időben a viszony felbomlott és özv. Murgulovitsné Sztojánovitsnak kitette a szürét; Sztojánovits afeletti bánatában az elmúlt héten tivornyáztván, este 10 és 11 óra óra közt muzsikaszó mellett beállított volt agyasaéhoz és midőn az utóbbi a zenélest beültötte, zsebéből kirántotta 7 mm. revolverét és Murgulovicsnéra kétszer egymásután lött, mindkét lövés Murgulovicsné jobb mellét találta. A merénylő ezután futásnak indult és a nem messze lévő üzletébe szökött és ott elrejtőzött. A rendőrség nyomában ott termelt és a merénylő ekszereszt letartóztatta.

Meggyilkolt földbirtokosnő.

Garáról jelentik, hogy a község legforgalmasabb utcájában a múlt héten meggyilkolva találtak Raisz Szlavka 72 éves gazdag asszonyt. Az öreg asszony holtteste házanak udvarában feküdt. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást, de a gyilkosnak nyomára nem akadt. Feltűnő, hogy az asszony, aki egyedül lakott a házában, már hónapok előtt megvette az erekoporsóját, azt felállította a legszebb szobájában és megcsináltatta márványból a sírkövet is, amelybe beillesztette arcképét is. A sírfelirat is kész, csak elhalálozásának ideje nem volt bele vesve. A sírkő is a díszes erekoporsó mellett állott. A meggyilkolt asszonynak egy leánya van, aki más községben van férjével.

Életunt katoná.

Ujvidékről írják: Varga Gergely 6. honvédegyezredbeli közkatona f. hó 18-an kiment a rom. kath. temetőbe és forgópisztolyal kétszer magára lött. A két lövés azonban csak kisebb horzsolást ejtett a katonára. A közelben levő emberek a lövés zajára elosiettek és az újból löni akaró katonát letagták és hosszú dülakodás után kiesavarták kezéből a forgópisztolyt. Varga Gergely ekkor futásnak eredt, leszaladt a Dunáig és habozás nélkül belevette magát a hullámokba. Ugylátszik azonban, hogy a hideg víz egy kissé magához térítette a mindenáron öngyilkossá lenni akaró katonát, mert elkezdett uszni és elúszott szerencsésen a szigetig. A halászok, kik a parton látták a hullámokkal küzködő katonát, utána-eveztek és kihúzták a vízből. Az elkezeredett katonát most a helyőrségi kórházban apolják. Hogy mi készítette Varga Gergelyt az öngyilkosságra — az még egyelőre ismeretlen.

Gyilkosság. Klein Andrást vasárnap este fel 8 órákor agyonszurta Farkas Péter Kulán. A tettest a csendőrség letartóztatta.

Szerencsétlenség a vasuti állomáson. A múlt szombaton izgalmas bal eset történt a szabadkai vasuti állomáson. A Gombos felől déli félegy órákor érkező vonatról a megállás pillanatában akart leugrani Klenác József kíségető fekező, de oly szerencsétlenül, hogy a vonat utolsó zökkenése folytán ballába a lépcsőfokról lecsuszott és teljesen összezuzódott. A mentők eszméletlen állapotban szállították a kórházba. Valószínűleg amputálni kell a szerencsétlen vasuti munkás lábát.

Az elárult bűn. Ujvidékről jelentik: Egy évvel ezelőtt Ritter Ferenc újvidéki koresmáros feleségét és leányát a koresma-üzletben agyonverve találták. A gyamu akkor Veszelszki János közöshadseregbeli zászlóalj-kürtőse irányult, aki a hadbíróság elé is került, ahol azonban fölmentettek. Veszelszki ezután kilépett a hadsereg kötelékéből és Bécsbe költözött, ahol kocsis lett. Veszelszkit azóta két detektív állandóan figyelte, majd a barátságát is megnyerte. A minap Veszelszki e két barátjának dícsőkedve mesélte el, hogy ő gyilkolta meg Rittert és leányát, amire a detektívek azonnal letartóztatták. Veszelszkit Ujvidékre szállították a pétervárad katonai börtönbe.

Szerencsétlenség. Ujzivatcon a múlt héten Schneider András béres a padlásról egy ekét cipelt le, de a padlás feljáró létra deszkái már korhadtak voltak s egy deszka eltört a béres alatt. A béres pedig oly szerencsétlenül esett, hogy az eke vasa a hasába furódott. A szegény béres nehéz sebeivel élet-halál közt lebeg.

Öngyilkosság. Korell Ferenc kucorai asztalos segéd e hó 21-én hajnalban Óverbáson egyik rokonánál a padlásra felakasztotta magát. Korhelységei vitték e kétségbeesztő lépésre.

V e g y e s .

A világ vége. Noha régóta kinőtünk már a középkori babonás felelemből, időről-időre azért mégis bejárja a világot az a remény, hogy földünk felé egy hatalmas üstökös-esíllag közeledik, amellyel összeütközik s akkor vége a világnak. Legjobbban megijedtek az emberek a híres Biela féle üstökös közeledésétől. Biela osztrák csillagász 1826-ban fedezte fel ezt az üstökösöt s már akkor jelezte, hogy 1832-ben újra megjelen, de akkor azután vége a világnak. Volt is ijedelem világszerte, de von Littrow, a bécsi csillagvizsgáló igazgatója, az emberek megnyugtatósára könyvet írt, amelyben meggyőző módon bizonyította, hogy veszedelemtől nem kell tartani, mert az üstökös, habár csakugyan megjelen, nagy távolságban marad a földtől; kijelentette azonban, hogy 1933-ban és 2115-ben újból meg fog jelenni, de akkor már sokkal közelebb kerül a földhöz és nincs kizárva, hogy ez a találkozás végzetes lehet. Az újabb tudomány azonban rácafozt a tudós csillagász jóvondolásra és kimutatta, hogy veszedelem erről az oldalról nem érheti a földet. Schiapporelli, az olaszok lángelméjű tudósa ugyanis, szemlélis elmeletheben rámutat, hogy az üstökös csillagokban általában nagy a hajlandóság az öngyilkosságra; és éppen e sajátosság hajlandóság nyújt biztos garanciát arra nézve, hogy végzetesse valható találkozástól nem kell félnünk. Csakugyan 1846-ban a Biela féle üstökös kette vált, míg 1872-ben már alig ismertek rá s mindössze egy kissé sűrűbb csillaghullás képben jelentkezett. Tapasztalat szerint a legveszedelmesebb hurban álló üstökösök megjelenése mindössze ártatlan csillaghullással járt. Tagadhatatlan azonban, hogy ilyen fellemetlen találkozás eshetősége elméletileg igenis lehetséges, amint hogy az különösen a rövidebb pályán haladó égitestekkel már meg is történt, ám ez a lehetőség 400 millió eset közül csak egyszer következik be. E felől tehát nyugodtan alhatunk.

A szamarak. Egy kis vidéki mezővárosban ragályos állatbetegség pusztított és ennek következtében hivatalosan összeírták a házi állatokat.

A helyi újság szerkesztője az előjáróságnál meglátta ezt az összeírási ívet és

konstatálta, hogy az összeíró bizottság a városban a sok ökör, tehen és ló mellett mindössze egy szamarat talált.

A nevezetes felfedezésről persze elmés sorokban akart megemlékezni a lapjában és megbízta a munkatársát, írja meg a dolgot. Ez megfelelt a megbízásnak s így fejezte be mondókáját:

„Lehetetlen, hogy csak egy szamar lenne a városban. Ha nem az istállóknak, hanem a szalonokban keresték volna a szamarakat: bizonyosan több százat találtak volna.“

Másnap nyolevan levelet kapott a szerkesztő nyolevan előfizetőtől. Valamennyi levél írója tiltakozott a „sértés“ ellen, elégtételt kér, mert ha nem, abbanhagyják az előfizetést.

A szerkesztő — mit tehetett egyebet? — a legközelebbi számban rektifikáltatta a hirt, még pedig a következő nyilatkozat formájában:

„Lapunkban megjelent és a számárra vonatkozó hírlinket sokan magukra nézve személyes inzultusnak minősítették. Kijelentjük tehát, hogy a szerkesztőségünkhöz érkezett nyolevan levélből konstatálhatjuk, hogy tévedtünk. A nyolevan levél írója közül egyik sem tartozik a szalonokban található szamarak közé.“

Szerkesztői üzenet.

Buzavirág 26. Amit nekünk kellene itt elmondanunk, azt kisleány letére nagy okosan és elismerésre méltó tárgyilagossággal megállapítja maga. Igazat mond, „van egy kis hajlama a költészethez, de nagyon keveset ért még hozzá.“ Egy kis verstan, egy kis poetika és sok, nagyon sok olvasás és még több gyakorlás után válhatik belőle valami, hogy „nem kell majd a szegény pirjának égni az arcán“ s nem kell szerény ibolyaként a névtelenség mögé rejtőznie. Csak felő, hogy előbb megkívánja Hymen rózsálcáit, mint nekierősödhetnek a pegazus megülésének.

HIRDETÉSEK.**ZOMBORI DEÁK OTTHON.**

A következő tanévre felvétetnek gimnáziumi és felső kereskedelmi iskolai növendékek **korlatolt számban.**

Az intézetben egy főgimnáziumi és egy felső kereskedelmi iskolai bennlakó tanár gyakorolja a tanulmányi felügyeletet.

Havi teljes ellátás 45 korona.

Pedagógusok gyermekei kedvezményes árban részesülnek.

Prospektussal készséggel szolgál
a Deák Otthon Igazgatósága.

10-1

Ujsóvén eladó
egy remekül berendezett
MOTOROS HENGERMALOM.
Ajánlatok: „Motormalom“
cimen Ujsóvéra küldendők.
Ügynökök díjaztatnak.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek, valamint régi vengéimnek becses tudomására hozni, hogy **Ujvidéken az Andrássy-utca 7. szám alatt** levő házat és a benne oo évtizedek óta fennálló oo

„Fehér hajó” szállodát

megvettem és azt teljesen átalakítva, a modern igényeknek megfelelően bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére.

Kényelmes szobák.
- Figyelmes kiszolgálás.
- Mérsékelt árak.
- Feltétlen tisztaság.
- A város központján.
- Izléses italok.

Valódi pilseni sör.
20-11 Tisztelettel
ZURKOVICS GYÖRGY,
szállodás.

Házeladás.

Egy szomszéd községben 800 □-öl beltelken egy három külön lakosztályra épített ház, melyben egy jó forgalmu

vendéglő,
vegyeskereskedés
és

mészárszék

van; továbbá 2 cementezett pince és jégverem hozzávaló pumpával, kemény fából 4 öles góré, 2 istálló, 2 padlózott félszer, téglázott udvarral; a kert finom szőlő és gyümölcsfákkal

eladó. Mindhárom üzlet felszereléssel együtt, családi viszonyok miatt a zonnal eladó. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.

2-2

2 segéd

egy fiatalabb és egy idősebb a férfidivat- vagy rövidáru szakmából felvételik

Fényképpel ellátott ajánlatok:
Kertész Mór Ujvidék
címre küldendők.

* **!! Villanyos csillárok. Diszmutárúk chinaezüstből. !!** *

10-2

Gyermekkoscsik! **Gyermekjátékok!**

Férfingek, napernyők, nyakkendők, csipkék, harisnyák, keztyűk, övek, valamint összes cikkeink még csak rövid ideig mélyen leszállított áron!

Férfikalapok és valódi panamák óriási választékban, rendkívül olcsón!!
Porcellán edény beszerzési áron alul kiárusítottak!

Goldfahn Sándor és fia,
ZOMBOR, Kossuth Lajos-utca, a különlegességi tőzsde mellett.

* **!!! Grammophonok. Utazó bőröndök. !!!** *

ÜZLETI ÁLLVÁNYOK és PULT,
valamint egyéb fűszerüzleti berendezés, 8 évig volt használatban, az üzletem felosztása miatt olcsón eladó; ezenkívül van még circa 50 métermázsa karlsbadi selejtes porcellán. Közelebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

Lendák János,
HÓDSAG.

KOSARAS
5-6 lóerejű, alig használt
PUCH-MOTOR
olcsón eladó. — Cim a szerkesztőségben.

FAJTOJÁSOK.

REITTER OSZKÁR

főkapitánynál

NAGYBECSKEREKEN kaphatók.

Elsőrendű Angliából hozatott fajtisza

Sárga orpington
Fehér orpington tojások
Óriás pekingi kacsa

darabja 50 fillér.

Rázásmentes biztos csomagolás, faládákban ingyenes.

ÁLLAMI NAGY ARANYÉRMEK.
Legelső győzelmi díjak, hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetések.
Őszi szállításra fenti állatokon kívül nagytestű angol emdeni libák is megrendelhetők

Kitüntetések:
Arad
Budapest I.
Budapest II.
Bécs
Belgrád
Lovrin
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Zenta

Magyar állami nagy aranyérem.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1908. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Budapest—Zimony—Belgrád.										Vissza		
Oda	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.
7.10	7.45		1.55	3.20	10.10	ind. BUDAPEST k. p. u.	érk.	6.00	9.40	1.05	6.55	10.00
10.14	12.32		6.20	6.36	3.54	érk. SZABADKA	ind.	11.50	4.55	9.50	1.52	6.37
10.30	1.22		4.05	6.48	5.20	ind. SZABADKA	érk.	10.21	7.17	9.38	1.21	6.25
	1.51		4.33	7.10	5.52	Csantavér		9.52	6.48		12.53	
11.03	2.17		5.04	7.24	6.22	Bács-Topolya		9.29	6.26	9.07	12.31	5.52
11.22	2.44		5.31	7.42	7.03	Hegyes-Feketehegy		8.58	5.56		12.03	5.34
11.37	3.02		5.51	7.55	7.25	Verbász		8.36	5.34	8.38	11.45	5.16
11.51	3.21		6.17		7.46	O-Kér		8.10	5.09		11.19	5.01
12.03	3.36		6.35		8.13	Kiszáos		7.46	4.51		11.04	4.47
12.20	3.57		6.57	8.37	8.35	érk. UJVIDÉK	ind.	7.22	4.27	7.55	10.42	4.29

Szeged-Rökus—Szabadka—Dálya										Vissza				
Oda	szem. v.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	tv. sz. sz.	sz. v.	sz. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	sz. v.
3.05	7.48	11.30	3.10		4.55	6.34	8.15	ind. SZEGED-ROK.	érk.	7.25	10.48	2.52	7.53	10.36
3.22	8.04	11.46	3.29		5.11	7.01	8.33	Röszke		7.10	10.33	2.38	7.39	10.17
3.38	8.18	12.00	3.44		5.26	7.28	8.49	HORGOS		6.54	10.21	2.25	7.26	10.01
3.50	8.31	12.13	3.58		5.39	7.51	9.04	Királyhalom		6.41	10.09	2.11	7.14	9.45
4.05	8.44	12.28	4.14		5.52	8.12	9.25	Pallás		6.27	9.55	1.58	7.03	9.29
4.17	8.55	12.40	4.27		6.03	8.31	9.38	érk. SZABADKA	ind.	6.15	9.44	1.47	6.53	9.10
5.00	10.25	2.02		6.55	7.00			ind. SZABADKA	érk.	6.00	9.20	1.00	5.58	10.37
5.25	10.50	2.26			7.30			Tavankut		5.25		12.38	5.34	10.11
5.45	11.13	2.46			7.27	7.56		Bajmok		4.58		12.21	5.17	9.53
6.17	11.45	3.17			7.53	8.35		Nemes-Militics		4.05		11.45	4.41	9.14
6.31	11.59	3.31			8.06	8.55		érk. ZOMBOR	ind.	3.39		11.30	4.25	8.56
7.20	12.26	4.00			8.25			Prigl.-Szent-Iván				10.55	4.00	8.26
7.35	12.39	4.13			8.36			Szóna				10.37	3.46	8.07
7.47	12.50	4.24			8.47			érk. GOMBOS	ind.			10.25	3.34	7.54
9.18		5.25			9.48			ind. ERDŐD	érk.			9.17		6.03
9.30		5.37			9.58			érk. DÁLYA	ind.			9.05		5.50

Kiskun-Halás—Bácsalmás—Rigyica										Vissza		
Oda	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
3.50	11.50	6.00		ind. KIS-KUN-HALÁS	érk.	5.31	2.27	10.24				
4.03	12.03	6.13		Kopolya		5.28	2.14	10.11				
4.20	12.20	6.29		Fehértó		5.14	1.57	9.54				
4.37	12.36	6.45		Terezhalom		4.59	1.40	9.37				
4.58	1.08	7.03		Jankovác		4.48	1.27	9.24				
5.25	1.42	7.23		Mélykut		4.20	12.45	8.44				
5.48	2.05	7.44		Rudics		4.00	12.11	8.15				
5.56	2.13	7.52		érk. BÁCZALMÁS	ind.	3.52	12.00	8.04				
6.16	2.49	8.14		ind. Madarász puszta	érk.	3.42	11.21	7.29				
6.36	3.09	8.29		Bácsmadaras		3.28	11.01	7.09				
6.49	3.27	8.37		Sanac puszta		3.18	10.51	6.59				
6.57	3.35	8.44		Katymár		3.11	10.34	6.42				
7.17	4.00	8.53		Legény puszta		3.00	10.21	6.29				
7.29	4.12	9.03		érk. RIGYICA	ind.	2.49	9.58	6.08				
7.45	4.28	9.16				2.35	9.40	5.50				

Baja—Ujvidék										Vissza		
Oda	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.
4.00	7.22	1.15		ind. BAJA	érk.	8.53	3.23	7.00				
4.11	7.32	1.25		Baja-szállásváros		8.46	3.15	6.52				
4.25	7.45	1.38		Vaskut		8.31	2.59	6.36				
4.51	8.10	2.01		Gara		8.10	2.37	6.10				
5.09	8.26	2.16		Rigyica		7.55	2.17	5.47				
5.37	8.54	2.39		Sztanisics		7.38	1.57	5.25				
5.56	9.12	2.56		Gákova		7.14	1.28	4.58				
6.15	9.31	3.14		Nenadics		6.55	1.08	4.34				
6.25	9.41	3.23		érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	6.45	12.57	4.23				
3.10	6.51	3.46		ind. Zombor-vásártér	érk.	5.53	11.20					5.40
3.17	6.57	3.52		Fernbach-szállás		5.46	11.13					5.31
3.35	7.16	4.02		Zsárkovác		5.29	11.04					5.22
3.49	7.30	4.11		O-Szabár		5.15	10.56					5.15
4.08	7.49	4.25		Bresztovác		5.00	10.42					5.01
4.19	8.00	4.44		Militics 27. sz. Őrház		4.41	10.10					4.45
4.31	8.10	4.56		Hódcság		4.32	10.02					4.12
4.58	8.35	5.06		Parabuty		4.12	9.45					4.01
5.12	8.49	5.15		Paraga		3.58	9.25					3.40
5.31	9.16	5.31		ind. GAJDOBRA	érk.	3.25	9.07					3.15
5.45	9.30	5.45		Bulkesz		3.11	8.55					3.01
6.00	9.45	5.59		Petrovác-Glozsán		3.01	8.44					2.50
6.25	10.10	6.14		Futtak		2.32	8.16					2.21
6.48	10.31	6.37		érk. UJVIDÉK	ind.	2.07	7.51					1.55

Ó-Becse—Ujvidék										Vissza		
Oda	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	
4.20	9.45	3.45		ind. Ó-BECSE	érk.	6.28	12.43	7.31				
4.42	10.11	4.07		Bács-Földvár		6.07	12.20	7.10				
5.07	10.31	4.27		Csurogh		5.51	11.53	6.53				
5.27	11.02	4.47		Zsalya		5.24	11.19	6.26				
5.42	11.18	5.02		Gospodince		5.12	10.46	6.11				
6.05	11.45	5.25		Temerin		4.56	10.28	5.55				
6.14	11.54	5.34		Járek		4.40	9.59	5.35				
6.27	12.09	5.47		érk. VASKAPU	ind.	4.26	9.43	5.19				
6.29	12.13	5.53		ind. VASKAPU	érk.	4.25	9.42	5.18				
6.53	12.40	6.17		érk. UJVIDÉK	ind.	4.00	9.15	4.56				

Szeged-Rökus—Zenta										Vissza		
Oda	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	
4.20	1.35			ind. SZEGED-ROKUS	érk.	8.56	6.03					
4.40	1.59			Röszke		8.36	5.43					
4.57	2.17			érk. HORGOS	ind.	8.18	5.25					
4.58	2.35			ind. HORGOS	érk.	7.57	4.59					
5.16	2.58			Bács-Martonos		7.39	4.41					
5.42	3.24			O-Kanizsa		7.25	4.26					
6.04	3.55			Adorján		6.56	3.57					
6.29	4.20			érk. ZENTA	ind.	6.30	3.30					

Ujvidék—Vaskapu—Titel										Vissza		
Oda	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	
6.54	5.25			ind. UJVIDÉK	érk.	6.00	3.11					
7.17	5.52			érk. VASKAPU	ind.	5.33	2.48					
7.18	5.55			ind. VASKAPU	érk.	5.28	2.47					
7.44	6.24			Káty		5.06	2.29					
7.55	6.40			Tiszakálmánfalva		4.43	2.10					
8.10	7.03			Kovil-Szent-Iván		4.25	1.55					
8.24	7.22			Vilova—Gardince		4.04	1.41					
8.37	7.40			Lok		3.48	1.29					
8.50	7.54			érk. TITEL	ind.	3.32	1.15					

Szabadka—Ó-Becse										Vissza		
Oda	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	
4.40	11.45	1.32		ind. SZABADKA	érk.	8.34	11.03	5.25</				

Szerbiai köszén

gyárak, malmok, téglagyárak, kovácsok, cséplőgépek és szalonkályhák részére 50-5 a legolcsóbban kapható:

Ivkov Vladimir

szerbiai szén elárúitási irodájában **Szapár, (Bácska.)**

Keresek nagybani viszontelárúitokat.

Lakások,

lépcsőházi szobák, villa és nyári lakások. Üzlethelyiségek, gyári, ipari és kereskedelmi célra nyilvántartási osztálya. Házak, telkek, villák vételre, eladásra, bérletre. Üzletek adás-vétele. Jelzálogo kölcsönök I., II. helyre. o Állások mindenkinek ingyen.

o o Válaszbélyeg. o o
Elsőrangú ajánlatok:

HUSZÁR A.,
Budapest, V., Mérleg-u. 2.

50-20

„Blickensderfer”
eredeti amerikai **írógép,**

azonnal látható írással.

Tiszta acél-szerkezet.	Gyönyörű szép írással.	Az írógépek legolcsóbbja.
------------------------	------------------------	---------------------------

149-30-3 Á r a :

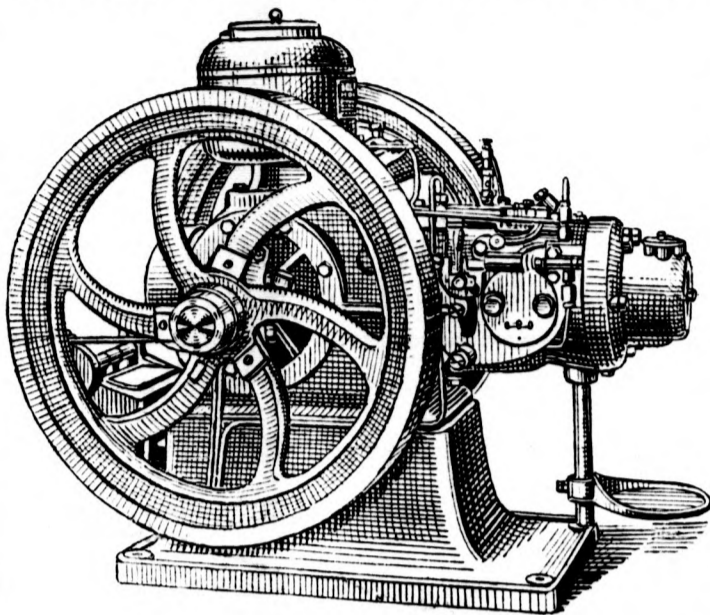
teljes felszereléssel csak 300 K.

Írógép kellékek a legolcsóbb árakban szállítotnak
Amerikai irodai butorok mintatelepe.

Tessék prospektust kérni!
Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képviselőt Bács-Bodrog megye részére
Teltsch Gáspár,
műszer- és látszerész Zomborban.

Eredeti svéd gyártmányu
BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK és LOKOMOBILOK.
.: LEGOLCSÓBB ÜZEM MÁR KIS MOTOROKNÁL IS .:
Költség 12 HP. motornál évi 3000 munkaóra:

Bolinders nyersolajmotornál nyersolajra ca. 1260 K.
Benzinmotornál adómentes benzine ca. 2500 K.
Gőzgépnél szénre és fűtőre ca. 3000 K.
Tehát a Bolinders motor ára teljesen kifizetődik az elért megtakarításban.
ca. 4 1/2 év alatt benzinmotorral szemben.
ca. 3 1/2 év alatt gőzgéppel szemben.
Pénzügyöri ellenőrzés nincsen. Kezeléshez nem kell gépész. Könnyen kicserélhető alkatrészek.
Gyors üzembehelyezés.
Robbanás nyersolajnál kizárva. Csekély hűtővízfogyasztás.
Önműködő központi kenés.

Legjobb hajtóerő bármely üzemhez.
Nyersolaj lokomobiloikat cséplőgépekkel is szállítunk.
Referenciákkal, szakszerű felvilágosításokkal, ismertető prospektusokkal s ajánlatokkal díjmentesen szolgálunk.
SCHVARCZ JÓSZEF és T.
gépraktár és műszaki iroda. — Motor oszt. V.
BUDAPEST, Váci-körut 26. Táviratcim: USZÓ Budapest.

Törv. eng. zálogházi becsús. M. Államvasuti pályaozás.

FELHIVÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a főútcán levő

óra- és ékszerüzletemet

jelentékenyen kibővíttem.

Ugyszintén mindennemű **zseb-, fali** és egyéb **óra, arany, ezüst, ékszer** és **Chinaezüst** dísztárgy-raktáramat kiegészítettem, valamint óra- és aranyművesműhelyemet ujonan berendeztem, hol megrendelésre minden **ékszerátalakításokat, javításokat** és **új munkákat** készítek. Mialtal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nagyrabecstült vevőim legmagasabb igényeit is a legolcsóbb árak mellett kielégíthetem.

A mélyen tisztelt közönség b. pártfogását továbbra kérve, vagyok

teljes tisztelettel 159-2-2

Stebler Antal,
órász, ékszerész és vésnök.

Két tanonc felvétetik.

Törv. eng. zálogházi becsús. M. Államvasuti pályaozás.

Óráknál 3 évi jótállás.

Jegyűrűkbe vésés gratisz.

TURY JÁNOS

mechanikai gépműhelye Zombor, Galamb-utca 10. sz.

Mindennemű mechanikai gépek javítóműhelye ugyanint: varrógépek, kerékpárok, számozó- és írógépek, gramophonok, villanyos-csengők és minden e szakmába vágó gépek javítása szavatosság mellett eszközöltetik.

Allandó raktár:

Varrógépekben és kerékpárokban,

valamint ezen gépek alkatrészeiben. **Külső- és belső kerékpár-gumik**, nyergek, pumpák, csengők, francia-kulesok, kúrók, küllők stb.

20-15

A világhírű „Kaiser“-kerékpárok egyedüli raktára.

HIRDETÉSEK

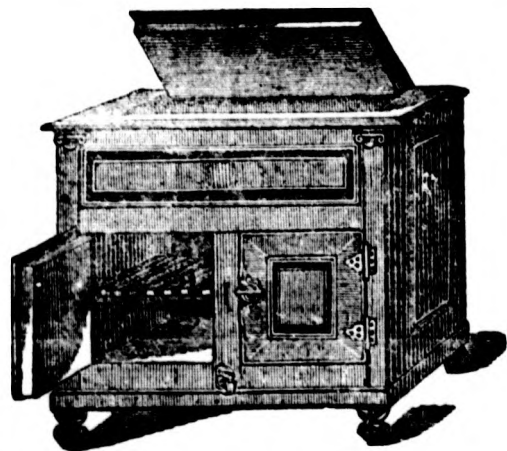
FELVÉTELEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

GOMBOS NÁNDOR

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos
ZOMBOR (Bácska).

Dús raktár mindenféle

jégszekrényekben (vendéglősök, mészárosok és magánosok részére);

fürdőkádákban

és
konyhafelszerelésekben.

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti

bármilynemű bádogárúk elkészítettnek.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik. Javítások olcsón és pontosan.